

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:695

av Lotta Finstorp (M)

Det kommunala självstyret

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda funktionen avseende det kommunala självstyret och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Att det kommunala självstyret är en viktig del av det demokratiska systemet i Sverige framgår redan av regeringsformen, som är en av grundlagarna.

Av regeringsförklaringen för 2014 framgår en ökad grad av detaljstyrning från statlig nivå till kommuner och regioner/landsting. Bland annat har regeringen fört diskussioner att reglera många valfrihetsreformer. Dessa reformer medför att det kommunala självstyret nu tydligt sätts ur spel av regeringen. Vem ska befolkningen ställa till svars när ansvaret är så otydligt? Kommunen? Landstinget? Staten?

Sveriges kommunala självstyre är unikt och måste värnas. Med en ökad detaljreglering från riksdag och regering uppstår frågeställningar kring det lokala självstyret och därmed risk för konflikter mellan de olika demokratiska nivåerna. Det lokala självstyret är effektivt, och det är enkelt för invånarna att ställa sina politiker till svars via ansvarsutkrävande.

I en departementsskrivelse från 2014, Ds 2014:10, framgår följande: ”Förslagen i promemorian innebär att myndigheterna ska redovisa hur de bedömer att föreskrifterna påverkar det kommunala självstyret. Om föreskrifterna väntas medföra effekter på kostnader och intäkter för kommuner och landsting, ska även detta redovisas i

konsekvensutredningen. Slutligen föreslås att de bemyndiganden som myndighetens föreskrifter grundar sig på, ska redovisas i konsekvensutredningen.”

Inom Europarådet bedrivs ett arbete inriktat på lokala och regionala frågeställningar. Det finns en särskild styrkommitté (CDLR) som förbereder förslag till rapporter, rekommendationer och konventioner kring kommunala frågor. Inom ramen för Europarådets verksamhet har bl.a. en konvention om kommunalt självstyre antagits. Andra frågor som diskuteras är t.ex. gränsöverskridande samarbete på lokal och regional nivå och lokala demokratifrågor. Det finns även en kommunalkongress som består av representanter för kommuner och landsting i de olika medlemsstaterna inom Europarådets ram. Kongressen har en rådgivande roll och övervakar också tillämpningen av konventionen om kommunalt självstyre i medlemsstaterna.

Med anledning av ovan sagda bör en utredning göras som tydliggör definitionen och funktionen avseende det kommunala självstyret.

Lotta Finstorp (M)